

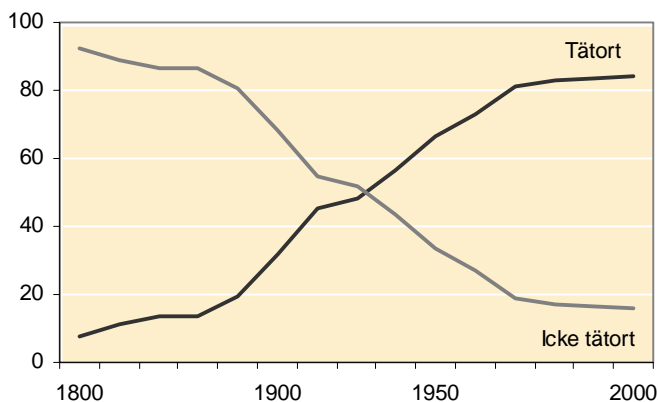
Tätorter

I början av 1800-talet var Sverige i allt väsentligt ett jordbruksland. Andelen invånare i städerna utgjorde 7 procent av rikets befolkning.

Denna andel ökade snabbt efter 1860 och 1980 utgjorde den över 80 procent. Därefter har ökningen varit marginell.

Andel som bor i tätort 1800–2000

Procent

En förenklad definition av tätort innebär ”område med minst 200 invånare och med normalt avstånd mellan husen som understiger 200 meter”. Tätorterna indelas efter folkmängds-

storlek. Områden som inte klassificeras som tätort har samlats under benämningen ”icke tätort”. Totalt finns det 1 936 tätorter enligt klassificeringen avseende 31/12 2000.

De 8 största tätorterna 2001

Tätort	Folkmängd	Folkökning under 2001
Stockholm	1 220 919	8 723
Göteborg	499 509	3 660
Malmö	251 234	2 714
Uppsala	124 694	658
Västerås	103 654	1 106
Örebro	96 047	693
Linköping	94 824	576
Helsingborg	88 564	650

De tätorter som växt mest i absoluta tal under 2001 är också de som är de största, enda undantaget är Eskilstuna som hade en tillväxt med 706 personer 2001. De tätorter som relativt sett växer mest återfinns i närheten av storstäderna. Stor ökning bland tätorter med mer än 5 000 invånare hade bland annat Brevik (Lidingö kommun med 4,3 procent) och Bunkeflostrand (Malmö kommun) med 3,4 procent.

Bland tätorter med mer än 5 000 invånare som minskat sin befolkning märks Kiruna (467 personer) och Karlskoga (444 personer). Stor rela-

tiv minskning har tätorterna Malmberget (3,5 procent), Smedjebacken (2,9 procent) och Hällefors (2,8 procent).

Befolkningsförändringar per tätortsgrupp 2001

Tätortsgrupp (efter antal invånare)	Folkmängd 2001	Födelse- överskott	Utrikes flyttnings- netto	Inrikes flyttnings- netto
Icke tätort	1 422 183	689	2 203	1 519
200–499	248 197	-195	388	-882
500–999	317 673	-1 144	577	-458
1 000–1 999	385 795	-1 224	744	-852
2 000–4 999	712 641	-1 491	1 907	-1 390
5 000–9 999	768 469	-887	2 545	-1 261
10 000–19 999	739 595	-1 905	1 920	-1 144
20 000–49 999	1 054 376	-935	2 573	1 004
50 000–99 999	1 060 189	-260	4 283	3 219
100 000–	2 200 010	5 066	11 514	245
Summa		8 909 128	-2 286	28 654 0

En fjärdedel av landets befolkning bor i de fem största tätorterna som utgör gruppen ”100 000–”. Av den befolkning som bor i ”icke tätort” bor 18 procent i Västra Götalands län, 10 procent i Skåne och 6 procent i Stockholms län.

Ett stort födelseöverskott finns i den största tätortsgruppen. Orsaken är en stor inflyttning

av personer i åldersintervallet 19–30 år. Födelseöverskottet i ”icke tätort” ligger i de områden som återfinns nära de största tätorterna. Störst underskott i förhållande till befolkningen har de mindre tätorterna med befolkning mellan 500 och 1 999.

Befolkningens sammansättning per tätortsgrupp

Antal män och kvinnor, andel –19, 20–64, 65– år samt andel utrikes födda per tätortsgrupp

Tätortsgrupp (efter antal invånare)	Antal		Andel			
	Män	Kvinnor	–19 år	20–64 år	65– år	Utrikes födda
Icke tätort	676 528	745 655	25,8	56,2	18,0	4,7
200–499	122 386	125 811	27,4	54,3	18,4	5,3
500–999	158 797	158 876	26,8	54,1	19,1	5,6
1 000–1 999	193 946	191 849	26,7	53,9	19,4	6,3
2 000–4 999	360 697	351 944	26,8	54,6	18,5	7,9
5 000–9 999	391 378	377 091	25,9	55,8	18,3	9,6
10 000–19 999	379 004	360 591	23,6	55,8	20,7	9,9
20 000–49 999	541 341	513 035	23,0	58,0	18,9	10,9
50 000–99 999	545 199	514 990	21,7	60,1	18,2	14,6
100 000–	1 131 407	1 068 603	21,7	61,9	16,4	19,7
Riket	4 500 683	4 408 445	24,0	57,8	18,1	11,5

Det finns stora skillnader mellan tätortsgrupperna. Utrikes födda bor i stor utsträckning i de större tätorterna, 42 procent av de utrikes födda bor i tätorterna med mer än 100 000 invånare där man utgör nästan 20 procent av befolkningen. I de mindre tätorterna, 200–1 999 utgör utrikes födda mellan 5 och 6 procent av befolkningen. Andelen kvinnor är störst (52,4 procent) i gruppen ”icke tätort” och minst (48,6 procent) i tätorterna med mer än 50 000 invånare.

Från storstäderna flyttar främst barnfamiljer och de flyttar främst till de mindre tätorterna i närområdet. Detta medför en relativt hög andel av befolkningen som är yngre än 20 år. När det gäller åldersfördelningen inom tätortsgrupperna finns stora regionala skillnader. I exempelvis ”icke tätort” utgör gruppen ”65+” 18 procent för riket, uppdelat per län varierar andelen mellan 13 procent (Stockholms län) och 23 procent (Norrbottens län).

Inrikes flyttning mellan tätortsgrupper

Totalt och största inrikes flyttnetto mellan tätortsgrupper, 2001

Totalt flyttnetto	Tätortsgrupp	Störst inflyttningsnetto från		Störst utflyttningsnetto till	
1519	Icke tätort	100 000-	4724	2 000–4 999	-1 448
-882	200–499	Icke tätort	785	2 000–4 999	-495
-458	500–999	Icke tätort	1 233	20 000–49 999	-637
-852	1 000–1 999	Icke tätort	989	20 000–49 999	-900
-1 390	2 000–4 999	Icke tätort	1 448	50 000–99 999	-1 619
-1 261	5 000–9 999	500-999	399	50 000–99 999	-1 680
-1 144	10 000–19 999	2 000–4 999	687	50 000–99 999	-1 796
1 004	20 000–49 999	2 000–4 999	1 182	100 000–	-1 584
3 219	50 000–99 999	10 000–19 999	1 796	100 000–	-3 972
245	100 000–	50 000–99 999	3 972	Icke tätort	-4 727

För t.ex. ”5 000–9 999” kommer största inflyttningsnettot (399 personer) från ”500–999” och största utflyttningsnettot går till ”50 000–99 999” (-1 680 personer). Totalt hade ”5 000–9 999” ett flyttnetto på -1 261 personer i förhållande till övriga grupper.

Nettoströmmar går företrädesvis från en tätortsgrupp till en något större. Det är bara i tätortsgruppen 100 000– som nettoströmmar går till mindre tätortsgrupper. Orsaken är främst den låga inflyttningen till och stora utflyttningen från Stockholms tätort. Se vidare kapitlen ”Inrikes flyttningar”.

Tor Bengtsson
tor.bengtsson@scb.se